

**MEGYÉNK KINCSEI
II. FORDULÓ
(középiskola)
MEGOLDÓKULCS**

A játékban résztvevő csapat adatai	
Csapatnév:	
Képző intézmény megnevezése:	
Felkészítő pedagógus neve:	
E-mail címe:	

1. Karikázzátok be a helyes megoldást!

1. Ki az a neves állatorvos, akinek nevét, alakját, munkásságát bronz emléktábla őrzi Polgáron, a római katolikus plébánia melletti épület homlokzatán?

- 1 Tolnai Gábor
X Dr. Bencsik János
2 Dely Mátyás

2. Mikor alakult meg a Magyar Szablyavívó Iskola?

- 1 2015-ben
X 2008-ban
2 2012-ben

3. Hol található a „Gránátos katona”, amely az első világháborúban elhunyt 118 katonának állított emlékmű, talapzatán a „Pro Patria” felirat olvasható?

- 1 Balmazújváros
X Tiszacsege
2 Derecske

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉRTÉKTÁR

4. Az Iلسi kozmetikumok névadója, Iلسi néni mikor alapította vállalkozását, melyben a termékek készítésekor a legszigorúbb natúrkozmetikai előírásokat követik?

1 1965-ben

X **1958-ban**

2 1985-ben

5. Melyik az a hungarikum, amelynek készítésénél a magyarországi borászatok és szikvízkészítő mesterek közös erővel szolgálják ki az egyre növekvő fogyasztói igényeket?

1 **Fröccs**

X Cola

2 Forralt bor

2. Írjátok a szaggatott vonalakra a képeken látható hungarikumok neveit!

1. Kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉRTÉKTÁR

2. Magyar cifraszűr

3. Klasszikus magyar szablyavívás hagyománya

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉRTÉKTÁR

4. Alföldi kamillavirágzat

5. Torockó épített öröksége

3. Igaz vagy hamis (húzzátok alá a megfelelő állítást)!

1. Amennyiben a megyei-, külhoni nemzetrés- vagy ágazati értéktárban jegyzett nemzeti érték az ország, sőt a magyarok egész nemzete számára jelentőséggel bír, a javaslat felterjeszhető a Hungarikum Bizottság elé, és bekerülhet a piramis középső szintjén álló kiemelkedő nemzeti érték sorába, a Magyar Értéktárba.

igaz / hamis

2. A matyó hímzés számtalan motívumai között legjellegzetesebb a szív alakzat.

igaz / hamis

3. Az eredeti hagyományos kürtős kalácsot régen, a 18. század elején kürtre csavarták fel, úgy sütötték kemencében a jobb hőelvezetés miatt, innen ered a kürtőskalács elnevezés.

igaz / hamis

4. Az Unicumot 1790-ben alkotta meg II. József császár és magyar király udvari bolondja, hogy a bálokon jó kedvük legyen a királyi udvar népének

igaz / hamis

5. A Tokaji Történelmi borvidék összesen 27 települést foglal magába.

igaz / hamis

4. Keresztrejtvény

1.busójárás, amely 2012 óta hungarikum, a farsangi időszak fontos eseménye.
2. Dr. Zwack különleges gyógynövényekből készült itala.
3. Ennek a filmstúdióknak egyik legnagyobb sikere a Magyar Népmesék.
4. Nádnyeles fúvós hangszer, egyedi hangzása, különleges hangszíne miatt a magyar lélek hangjaként is emlegetik, történelmi változata a töröksíp. 2014 óta hungarikum.
5. Kérészek rövid és szenvedélyes vízfeletti élete és tömeges rajzása.
6. Parázs fölött forgatott, dorongon sült sütemény, 2015. december 3-án hungarikum lett.
7. Olyan ital, amely készítéséhez kizárólag Magyarországon termelt és termelt nemes és vadgyümölcs, szőlőtörköly és aszú szőlő törköly használható fel.
8. Ilyen színű a híres nádudvari fazekas dinasztia által készített kerámia.
9. A Klasszikus Magyar Nóta melyik szakterületi örökség része?
10. Itt tartják minden évben pünkösdi ünnepén, az összmagyarság egyik legjelentősebb vallási ünnepét, a nemzeti összetartozás jelképe gyanánt.

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉRTÉKTÁR

1.	M	O	H	Á	C	S	I													
			2.	U	N	I	C	U	M											
		3.	P	A	N	N	Ó	N	I	A										
	4.	T	Á	R	O	G	A	T	Ó											
	5.	T	I	S	Z	A	V	I	R	Á	G									
			6.	K	Ü	R	T	Ő	S	K	A	L	Á	C	S					
			7.	P	Á	L	I	N	K	A										
				8.	F	E	K	E	T	E										
				9.	K	U	L	T	U	R	Á	L	I	S						
10.	C	S	Í	K	S	O	M	L	Y	Ó										

Megfejtés: Hungarikum

5. Érték-piramis

Rajzoljátok fel az érték piramist, és minden szinten tüntessetek fel legalább 2-2 olyan nemzeti értéket, amely azon a szinten szerepel.

példák elérhetősége: <http://www.hungarikum.hu/hu/hungarikumok>

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉRTÉKTÁR

6. Soroljátok fel!

1. A nemzeti értékek adatait a települési, tájegységi, megyei és ágazati értéktárakban, a Magyar Értéktárban, valamint a Hungarikumok Gyűjteményében a következő, szakterületenkénti kategóriák szerint kell azonosítani és rendszerezni:

- agrár- és élelmiszergazdaság
- egészség és életmód
- épített környezet
- ipari és műszaki megoldások
- kulturális örökség
- nemzetiséghez kapcsolódó érték
- sport
- természeti környezet
- turizmus és vendéglátás

7. Nézzétek meg a filmet, és válaszoljatok a kérdésekre!

<https://www.youtube.com/watch?v=9y6s75Wnc2Q>

A „Magyar szürke hajtóút” a jellegzetesen magyar, legeltetési nagyállattartó kultúra nemzetközileg számon tartott és közismert eleme. Az egész Kárpát-medencét beszövi, határokon átnyúlva Ausztrián át eléri Németországot, illetve Olaszországot. A magyarság Kárpát-medencei és európai jelenlétének kiemelkedő kultúrtörténeti emléke.

- Hogyan jutott el az Alföld legelőin vágósúlyúvá hízlalt magyar szürke szarvasmarha a dél-német városok piacaira? **lábon, gyalog**

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉRTÉKTÁR

2. Hogyan tájékozódtak a pásztorok az éjszakai hortobágyi pusztában?
csillagok alapján
3. Milyen erődített épület állt a mezővárosokra jellemző körgyűrűs szerkezetű települések központjában? **templom**
4. A napi szinten átlagosan megtett 30 km-es távolságonként milyen pihenőhely várta a marhákat és hajtóikat? **itató, csárda**

8. Kakukktojás

1. Az itt felsorolt, a Hajdú-Bihar Megyei Értéktárban szereplő értékek közül húzzátok alá azt, amely nem a Sport szakterületi kategóriába került felvételle:
 - a) Hódos Imre sportolói életműve, bírkózásban elért csúcsteljesítménye
 - b) A klasszikus magyar szablyavívás hagyománya
 - c) **Mónus József harci cél és távlövő íjászata**
 - d) A nagy múltú hajdúszoboszlói sportrepülés
2. A Hungarikum Bizottság 2022. december 12-i ülésén hozott döntések nyomán a Magyar Értékek száma 142-ről 148-ra bővült. Húzzátok alá azokat, amelyek nem szerepelnek a Hajdú-Bihar Megyei Értéktárban.
 - a) A korhely halászlé
 - b) **A muravidéki vágottsír**
 - c) A Hajdú lisztek és örlemények termékcsalád
 - d) **Szaloncukor**
 - e) **A Hatvani aranyfácán sűrített paradicsom**
 - f) A hajdúdorogi Krisztus-katonaság görögkatolikus hagyománya
3. Kiemelkedő nemzeti érték: olyan nemzeti érték, amely nemzeti szempontból meghatározó jelentőségű, a magyarságra jellemző és közismert, jelentősen öregbíti hírnevünket, növelheti megbecsülésünket az Európai Unióban és szerte a világon, továbbá hozzájárul új nemzedékek nemzeti hovatartozásának, magyarságtudatának kialakításához, megerősítéséhez. Húzzátok alá azt az értékeket, amely nem minősül kiemelkedő nemzeti értéknek.
 - a) Szatmári szilvalekvár
 - b) Vecsési savanyú káposzta
 - c) Pozsonyi kifli
 - d) **Hadházi lapos tájfajta káposzta**
 - e) Szerencsi csokoládé

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉRTÉKTÁR

9. Kössétek össze az összetartozó párokat, és azt a települést, amelyhez az érték kapcsolódik.

Marton László	Kölcsey Emlékház	Álmosd
Báthory Gábor	Korponai (ún. Nagyhajdú- adománylevél) kiváltságlevél	Hajdúböszörmény
Hódos Imre	Olimpiai aranyérem	Hajdúnánás
Farkas Lajos	Egy nemzeti küzdelem története	Hajdúdorog
Debreczeny Tivadar	“Gránátos katona”	Tiszacsege
Mihalkó Zoltán	Hortobágyi pásztorkalap	Balmazújváros
Dr. Rozsnyai István	Kerámiagyűjtemény	Létavértes
Dr. Béres András	Déri Múzeum	Debrecen

10. Javaslát

Készítsetek az iskolátok székhely településén található, egy olyan értékről felterjesztő javaslatot a települési értéktárba történő felvételre, amely még nem szerepel a települések értéktárában. A települések által felvett értékek listáját az alábbi linken érhetitek el: <https://www.hbmo.hu/ertektar/Kiadvany.aspx>

A javaslat legyen minimum 15, maximum 25 mondat. Csatoljatok legalább 2 db fényképet arról az értékről, amelyet szeretnétek bemutatni.

Javaslát a

.....
(nemzeti érték megnevezése)
települési
értéktárba történő felvételéhez

1. A nemzeti érték megnevezése:
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása (húzzátok alá):

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÉRTÉKTÁR

- agrár- és élelmiszergazdaság
- ipari és műszaki megoldások
- természeti környezet
- egészség és életmód
- kulturális örökség
- turizmus és vendéglátás
- épített környezet
- sport
- nemzetiséghez kapcsolódó érték

3. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, indoklás az értéktárba történő felvétel mellett (minimum 15, maximum 25 mondat):

4. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe (2 db)